

ЧЕРНІВІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І
ОРГАНІЗАЦІЙ

Махріна С.В.

**Правова робота
райдержадміністрацій:
аналіз основних
помилкок та
рекомендацій щодо
їх недопущення**

Чернівів – 2011

Махріна С.В. Правова робота райдержадміністрацій: аналіз основних помилок та рекомендацій щодо їх недопущення / Черніг. центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів держ. влади, місцевого самоврядування, держ. п-в, установ і орг. – Чернігів: ЦППК, 2011. – 6 с.

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Чернігівського центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій (протокол № 2 від 12 квітня 2011 р.)

Махріна С.В. – головний спеціаліст відділу правової роботи, правової освіти, реєстрації нормативно-правових актів та легалізації об'єднань громадян Головного управління юстиції у Чернігівській області

Посібник призначений для державних службовців, начальників юридичних відділів апаратів райдержадміністрацій, які навчаються за програмою тематичного короткотермінового семінару «Правові засади діяльності місцевих державних адміністрацій»

© Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, 2011

Правова робота - діяльність юридичної служби щодо забезпечення правильного застосування, неухильного дотримання та запобігання невиконанню вимог чинного законодавства місцевим органом виконавчої влади, його керівниками та працівниками під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків.

Проведення перевірок стану правової роботи районних державних адміністрацій здійснюється органами юстиції, зокрема, Головним управлінням юстиції у Чернігівській області. Реалізуючи свої функції Головне управління юстиції проводить вищевказані перевірки спільно з юридичним відділом апарату Чернігівської обласної державної адміністрації.

Практично в результаті кожної перевірки виявляються порушення чинного законодавства та недоліки в діяльності самих юридичних служб райдержадміністрацій, в роботі інших структурних підрозділів місцевих органів виконавчої влади.

Зокрема, в результаті проведення органами управлінь юстиції перевірок правової роботи слід виокремити наступні порушення та недоліки.

Діяльність всіх юридичних служб місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, державних підприємств, установ та організацій регулюється Загальним положенням про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації (далі - Загальне положення), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1040, яким передбачені вимоги, пред'явлені до юридичних служб та до вищевказаних органів, обов'язки та права юридичних служб, юрисконсультів. Проте, перевірки правової роботи райдержадміністрацій показали наявність наступних порушень вказаного Загального положення.

Порушення вимог Загального положення, пред'явлених до органів виконавчої влади, по відношенню до наявних в їх структурі юридичних служб.

Утворення юридичної служби в органах виконавчої влади невідповідного пункту 2 Загального положення виду. Вказаним положенням передбачено утворення юридичної служби в органі виконавчої влади як самостійного структурного підрозділу у вигляді відділу або сектору, оскільки наявність посади юрисконсульта певної категорії характерно для підприємств. В Прилуцькій райдержадміністрації існує лише посада спеціаліста I категорії, юриста.

Порушення пункту 16 Загального положення, яким передбачено, що орган виконавчої влади зобов'язані створювати умови для належної роботи і підвищення кваліфікації працівників юридичної служби, забезпечувати їх окремим приміщенням, телефонним та електронним зв'язком, сучасними комп'ютерами та оргтехнікою, нормативно-правовими актами і довідковими матеріалами, іншими посібниками та літературою з правових питань, електронною системою інформаційно-правового забезпечення, а також доступом до інформаційних баз. В основному при перевірках правової роботи виявляється наявність робочих місць начальників юридичних відділів, секторів в одних кабінетах з працівниками інших структурних підрозділів, відсутність належної нормативної бази, електронного зв'язку.

Порушення пункту 10 Загального положення, яким врегульовані обов'язки юридичної служби органу виконавчої влади.

Має місце відсутність в посадових інструкціях начальників юридичних відділів, які представляють собою юридичну службу адміністрації, або (та) в Положеннях про юридичні відділи, повноважень по візуванню проектів розпоряджень та інших актів, що подаються на підпис голови держадміністрації за наявності віз керівників заінтересованих структурних підрозділів, тобто відсутні обов'язки, передбачені пп. 3 пункту 10 Загального положення. В реальності начальники юридичних служб в переважній більшості візують проекти розпоряджень, таким чином здійснюючи дії, не передбачені їх посадовими інструкціями.

Також, в посадових інструкціях деяких начальників юридичних відділів та в Положеннях про юридичні відділи не передбачаються обов'язки візувати

проекти договорів, які укладаються в інтересах органу виконавчої влади. В результаті перевірок виявляється що віза юридичної служби на договорі представляє собою лише підпис, що свідчить не лише про відсутність у юридичної служби обов'язків, передбачених пп. 11 пункту 10 Загального положення, а й порушення Примірної інструкції з діловодства у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади (далі Примірна інструкція), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.1997 року № 1153 (із змінами та доповненнями). Примірною інструкцією визначається порядок візування (погодження) юридичною службою проектів актів органів виконавчої влади.

В посадових інструкціях керівників юридичних служб (відділів, секторів) та Положеннях про вказані юридичні служби не в повній мірі передбачаються обов'язки, визначені в пп. 12 пункту 10 Загального положення щодо організації претензійної та позовної роботи, здійснення контролю за її проведенням. Крім того, юридичні служби не виконуючи вимоги абзацу 2 пункту 3 Загального положення, в якому вказано, що питань організації та проведення правової роботи юридична служба керується актами Мінюсту, при здійсненні претензійної та позовної роботи не ведуть журнали обліку претензій та позовних заяв, пред'явлених райдержадміністрацією та до райдержадміністрації з дотриманням рекомендацій Міністерства юстиції України.

В результаті перевірок стану правової роботи були встановлені порушення пункту 12 Загального положення яким передбачено недопущення покладання на юридичну службу обов'язків, що не належать або виходять за межі її компетенції, оскільки значна кількість перевірок правової роботи в райдержадміністраціях виявила покладання на юридичні служби не властивих ним обов'язків, в основному ведення діловодства за зверненнями громадян.

Окрім порушень Загального положення юридичними службами райдержадміністрацій не здійснювалося забезпечення правильного

застосування, вимог чинного законодавства місцевим органом виконавчої влади. Зокрема, були виявлені наступні порушення:

- в розпорядженнях про звільнення працівників відсутні посилання на відповідну статтю, пункт Кодексу законів про працю України;

- при звільненні державних службовців райдержадміністрацій за наявності підстав, передбачених Законом України „Про державну службу не зазначається відповідні пункти статті 30 „Підстави припинення державної служби” даного закону;

- в порушення частини 10 статті 10 Закону України «Про відпустки» графіки відпусток не погоджувалися профспілковим комітетом чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом та не доводилися до відома всіх працівників;

- працівники райдержадміністрацій не ознайомлювалися з розпорядженнями з особового складу та про надання відпусток.

Інші порушення законодавства виявлені в поодиноких райдержадміністраціях.

Підсумовуючи зазначене слід вказати на необхідність належного вивчення юридичними відділами райдержадміністрацій Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1040, постійне підвищення власної кваліфікації фахівцями даних служб та роз'яснення питань чинного законодавства працівникам інших структурних підрозділів. Виконання даних рекомендацій сприятиме недопущенню в подальшому порушень чинного законодавства в правовій роботі юридичних служб та правовій роботі місцевих органів виконавчої влади.